Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2010/31/EU o energetski učinkovitosti stavb

(COM(2016) 765 final – 2016/0381 (COD))

(2017/C 246/08)

Poročevalka: **Baiba MILTOVIČA**

Soporočevalka: **Isabel CAÑO AGUILAR**

Zaprosilo	Evropski parlament, 12. 12. 2016
	Svet Evropske unije, 21. 12. 2016
Pravna podlaga	člen 194(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	11. 4. 2017
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	26. 4. 2017
Plenarno zasedanje št.	525
Rezultat glasovanja	157/0/1
(za/proti/vzdržani)	

1. **Sklepi in priporočila**

1.1 V predlagani direktivi so natančneje pojasnjeni in razširjeni predhodni zakonodajni ukrepi za večjo energetsko učinkovitost stavb. Njihovo učinkovitost bo treba presojati glede na njihovo vlogo pri doseganju glavnih ciljev energetske unije, ker pa so usmerjeni predvsem na grajeno okolje, je zelo pomemben tudi njihov prispevek k družbenim in gospodarskim ciljem (zlasti kar zadeva zmanjšanje energijske revščine, ohranitev cenovne dostopnosti stanovanj in možnosti za znižanje stroškov energije).

1.2 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) se zavzema, da bi bili v direktivi bolj specifični predlogi za reševanje izziva energijske revščine. Vključevati bi morala jasnejše napotke glede zahtevane vsebine nacionalnih opredelitev energijske revščine, določiti referenčno opredelitev, na podlagi katere se ocenjuje celovitost pristopov iz nacionalnih načrtov, ter omogočiti svetovanje in usklajevanje ukrepov prek neodvisne enotne kontaktne točke ali agencije, namenjene potrošnikom.

1.3 EESO meni, da si bodo morale države članice v svojih nacionalnih načrtih zastaviti višje cilje, opisane v alternativni možnosti politike III (kot je predstavljena v povezani oceni učinka Komisije), čeprav v okviru zakonodajnega pristopa iz možnosti II – kar je podlaga za revizijo, predstavljena v direktivi. To bo potrebno za ustvarjanje dolgoročnega trenda, ki bo omogočil uresničitev ambicioznega cilja iz Pariškega sporazuma.

1.4 Priporočljivo je, da bi nacionalne strategije prenove stavb podprli z zahtevo v obravnavani direktivi o tem, da je treba predlagati specifične sektorske cilje in referenčno metodologijo za merjenje izboljšav. Z jasnimi smernicami bilo treba določiti tudi minimalno raven energetske učinkovitosti pri prenovi javnih in poslovnih stavb.

1.5 V direktivi ni bila izkoriščena priložnost za spodbujanje t. i. zelenih hipotek, sistemov daljinskega ogrevanja na energijo iz obnovljivih virov, ukrepov za shranjevanje energije v stanovanjskih in poslovnih stavbah, boljšega usposabljanja za monterje in izvajalce obnove ter finančnih in fiskalnih ukrepov za večjo energetsko učinkovitost stavb. Čeprav so ti ukrepi že dobili podporo drugje, je minimalistični pristop v tej direktivi mogoče upravičiti le, če bo spodbudil prožnost in ambiciozno ukrepanje. EESO poziva Komisijo, naj skrbno spremlja izvajanje in učinkovitost direktive ter naj bo pripravljena, da se hitro odzove z mehanizmom za nadgradnjo in revizijo iz predlagane uredbe o upravljanju energetske unije.

1.6 Da bi spodbudili primerljivost metod izračunavanja energetske učinkovitosti v vseh državah članicah, so potrebni dodatni ukrepi, saj bi s tem omogočili lažjo primerjavo energetskih izkaznic.

1.7 Predlagati bi bilo treba nadaljnje možnosti za spodbujanje zasebnih in neobčinskih najemodajalcev socialnih stanovanj k naložbam v prenovo starejših nepremičnin.

1.8 Splošni predlog o uvedbi pametnega indikatorja mora vključevati zmogljivost prebivalcev stavb za ocenjevanje energetske učinkovitosti, nadzor in omogočanje lastne proizvodnje in porabe energije iz obnovljivih virov ter znižanje stroškov energije.

1.9 EESO še zlasti poziva k priznanju zmogljivosti lokalnih oblasti za spodbujanje in usklajevanje programov za energetsko učinkovitost ter v zvezi s tem opozarja na vedno večji potencial Konvencije županov.

1.10 EESO poudarja, da je treba spodbuditi sektor gradnje in prenove, v katerem 83 % vseh delovnih mest zagotavljajo mala in srednja podjetja (OECD: *Small Businesses, Job Creation and Growth* (Mala podjetja, ustvarjanje delovnih mest in rast)).

1.11 EESO ugotavlja, da energetske učinkovitosti stavb ne bo mogoče izboljšati brez inovacij. EU izgublja vodilno vlogo na področju s tem povezanih nizkoogljičnih energetskih tehnologij in ima danes manj kot 15 % delovnih mest v tem sektorju. Prizadevati si je treba, da bi z usposabljanjem prilagodili znanja in spretnosti, ki so potrebni za te visokospecializirane sektorje.

1.12 Pobudo za pametno financiranje pametnih stavb, katere področje uporabe se navezuje na cilje iz Junckerjevega načrta, EESO pozdravlja kot pozitiven korak.

2. **Uvod**

2.1 Direktiva je del svežnja o čisti energiji za vse Evropejce, ki je bil zasnovan za udejanjenje energetske unije ter za boljšo ozaveščenost in razumevanje o tem, da bo prehod na čisto energijo prihodnji sektor rasti. Energija v stavbah predstavlja 40 % vse porabljene energije v EU. Napredek na področju energetske učinkovitosti stavb je vedno večji, tako pri novogradnjah kot pri adaptacijah. Deloma je ta napredek spodbudilo petnajst let zakonodajnega posredovanja na ravni EU, vendar še vedno niso izkoriščene precejšnje priložnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti ter zagotavljanje drugih koristnih družbenih učinkov.

2.2 Stavbni fond v EU se kljub tehničnemu napredku, ustreznim podatkom in uporabi razpoložljivih javnih sredstev prek finančnih instrumentov ni bistveno izboljšal – 75 % stavb je še vedno energetsko neučinkovitih.

2.3 Zaradi svetovnih podnebnih vplivov in prizadevanj za konsolidacijo evropske energetske politike je to postalo še posebej nujno, vendar pa so nekatera temeljna in kompleksna vprašanja še vedno nerazrešena; pričakovati je bilo večji napredek. Brez tovrstnega ukrepanja bo podnebne in energetske cilje za leti 2030 in 2050 zelo težko izpolniti. Porabo energije v stavbah bi bilo mogoče zmanjšati za 5–6 % ter emisije CO_2 omejiti za približno 5 %. Vendar pa je jasno, da je treba proces pospešiti, saj se letno obnovi/energetsko izboljša zgolj 0,4–1,2 % stavbnega fonda.

2.4 Ta direktiva spreminja tozadevno predhodno direktivo iz leta 2010, s katero pa je bila prenovljena direktiva iz leta 2002. Pri prenovitvi leta 2010 je bilo v besedilo iz leta 2002 vključenih nekaj zelo pomembnih sprememb. Predvsem je bil v takratni direktivi priznan vedno večji pomen energetske učinkovitosti v grajenem okolju in pri doseganju ciljev politike, upoštevan je bil tehnični napredek in vključene prilagoditve glede na osemletne izkušnje iz prakse, hkrati pa je bilo v direktivi poudarjeno, da je treba nujno urediti in izboljšati pristop držav članic k tem vprašanjem.

2.5 Sedanja predlagana direktiva je precej krajša kot prejšnja, vendar je v njej uporabljen isti pristop. Zlasti sta v njej predvidena vključevanje dolgoročnih strategij za prenovo stavb in uporaba pametne tehnologije v stavbah, obenem pa poenostavlja veljavna pravila. Besedilo je nastalo na podlagi izčrpne ocene direktive iz leta 2010 in podrobne ocene učinka morebitnih nadaljnjih ukrepov. Namesto ambiciozne možnosti politike, tj. možnosti III, je bila zaradi kratkoročnih stroškov, učinka subsidarnosti in političnih razmer izbrana nižja raven morebitnih rezultatov – možnost II.

2.6 Vendar pa si vsi deležniki želijo ambicioznih izboljšav. Sektor zagotavlja 18 milijonov neposrednih delovnih mest in prispeva približno 9 % BDP EU; izziv je v tem, kako najti ravnotežje med cenovno dostopnostjo in zahtevami trga stanovanjskih nepremičnin in komercialnega trga ter družbenimi in podnebnimi cilji.

3. **Kratka vsebina predloga Komisije**

3.1 V direktivi je vrsta sprememb, ki krepijo sedanje določbe Direktive 2010/31/EU in poenostavljajo nekatere vidike. Glavne točke predloga so navedene v nadaljevanju.

— Opredelitev tehničnih stavbnih sistemov je razširjena na vidike tehnologije za pametne stavbe in zagotavljanje elektromobilnosti.

— V to direktivo je prenesena določba iz direktive o energetski učinkovitosti iz leta 2012 o dolgoročnih nacionalnih strategijah prenove.

— Države članice morajo določiti strategijo z jasnimi mejniki in ukrepi za uresničitev dolgoročnega cilja do leta 2050 glede razogljičenja svojega nacionalnega stavbnega fonda, s posebnimi mejniki za leto 2030. Ta bo tudi prispevala k odpravljanju energijske revščine.

— Za spodbujanje naložb države članice združujejo projekte in v zvezi z njimi zmanjšujejo tveganja, omogočajo javno financiranje za pridobivanje zasebnih naložb in obravnavajo tista problematična področja, ki se ne rešujejo na trgu.

— Države članice lahko določijo zahteve, s katerimi zagotovijo, da se nestanovanjske stavbe opremijo s sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb.

— Države članice lahko določijo zahteve, s katerimi zagotovijo, da se stanovanjske stavbe s centraliziranimi tehničnimi stavbnimi sistemi opremijo s stalnim elektronskim spremljanjem in z učinkovitimi nadzornimi funkcijami, ki zagotavljajo optimalno proizvodnjo, distribucijo in rabo energije.

— Države članice določijo potrebne ukrepe za uvedbo rednih pregledov dostopnih delov klimatskih sistemov za nestanovanjske stavbe in stanovanjske stavbe s centraliziranim tehničnim stavbnim sistemom.

— Države članice morajo zagotoviti lastnikom ali najemnikom stavb informacije o energetskih izkaznicah, njihovem namenu in ciljih ter stroškovno učinkovitih načinih za izboljšanje energetske učinkovitosti stavb.

— V direktivi so določbe, s katerim se zagotovi, da je za večino novozgrajenih stanovanjskih stavb ter za nekatere stavbe, ki so v fazi prenove, obvezna namestitev polnilnih mest (ali napeljava infrastrukturnih kabelskih vodov) za električna vozila.

— Vse spremembe tehničnih stavbnih sistemov se zabeležijo, ocenijo in dajo na voljo.

— Predlagan je razvoj t. i. pametnega indikatorja, ki naj bi dopolnil obstoječe informacije o učinkovitosti stavb.

— Vzpostavljena je posebna povezava med razpoložljivimi finančnimi spodbudami za prenovo stavb in stopnjo pridobljene energetske učinkovitosti.

4. **Splošne in posebne ugotovitve**

4.1 EESO izraža zadovoljstvo, da je energetska učinkovitost stavb še vedno v ospredju, vendar je zlasti zaskrbljen nad tem, da v besedilu ni ustrezno obravnavana energijska revščina, na katero je opozoril že v prejšnjih mnenjih ([1]) in za katero na splošno velja, da sodi med najbolj pereča socialna vprašanja.

4.2 Potreben je širši in bolj ambiciozno zastavljen pristop. Cilji EU v zvezi z zmanjšanjem emisij in energetsko učinkovitostjo ter začetek veljavnosti ambicioznega Pariškega sporazuma, sprejetega oktobra 2016, terjajo odločnejše ukrepe, zlasti ker se je zaradi nezadostne skladnosti s prejšnjimi predlogi izkazalo, da so stavbe še vedno zahteven izziv.

4.3 EESO ima nekaj zadržkov glede izbora možnosti II (kot je določena v oceni učinka) za podlago, na kateri temelji ta sprememba zakonodaje. Čeprav možnost III vključuje raven obveznega ukrepanja, ki znatno presega stroškovno optimalnost – s čimer se EESO ne more strinjati –, je jasno, da bo za ustvarjanje dolgoročnega trenda in s tem uresničitev ambicioznega cilja iz Pariškega sporazuma verjetno treba izpolniti ravno mnogo bolj ambiciozne cilje iz možnosti III; ti naj bi namreč imeli dva- do trikrat večji vpliv na doseganje ciljev v zvezi s podnebnimi spremembami in energetsko učinkovitostjo ter socialnimi cilji. Države članice si bodo tako morale v svojih nacionalnih načrtih zastaviti višje cilje, opisane v alternativni možnosti politike III (kot je predstavljena v povezani oceni učinka Komisije), čeprav v okviru zakonodajnega pristopa iz možnosti II.

4.4 Nedavna analiza nacionalnih strategij prenove stavb je na splošno pozitivna (Skupno raziskovalno središče, 2016: *Synthesis Report on the assessment of Member States' building renovation strategies* (Zbirno poročilo o oceni nacionalnih strategij prenove stavb v državah članicah)). To področje je zajeto v direktivi o energetski učinkovitosti; vendar pa trenutno ni skupnega standarda o tem, kaj je prenova. Zato bi bilo koristno, če bi bila v direktivo o energetski učinkovitosti stavb vključena zahteva o specifičnih sektorskih ciljih in referenčni metodologiji za merjenje izboljšav, koristno pa bi bilo določiti tudi prag, pri katerem se sprosti pomoč za prenovo. Poleg teh ciljev bi bilo treba v zvezi s prenovo javnih in poslovnih stavb določiti tudi jasne smernice za doseganje minimalne ravni energetske učinkovitosti.

4.5 Direktiva razširja zahteve glede nacionalne zbirke podatkov v zvezi z energetskimi izkaznicami, na ravni EU pa bi bilo koristno vzpostaviti javno zbirko anonimiziranih nacionalnih podatkov o nacionalnih strategijah prenove, ki bi jo lahko povezali s platformo za elektronsko poročanje iz predloga uredbe o upravljanju energetske unije. Prav tako bi morala direktiva vsebovati več brezpogojnih napotkov glede primerjave metod izračunavanja energetske učinkovitosti, kar bi omogočilo lažjo primerjavo energetskih izkaznic.

4.6 Čeprav ni nobenega razloga, zakaj to področje ne bi bilo zajeto v nacionalnih načrtih, v direktivi ni nobenih predlogov o tem, kako še dodatno spodbuditi zasebne in neobčinske najemodajalce socialnih stanovanj k naložbam v prenovo starejših nepremičnin. Če najemniki sami plačujejo račune za energijo, izboljšanje energetske učinkovitosti stavb za najemodajalce pogosto nima nobene tržne vrednosti. V nekaterih državah je znaten delež stavbnega fonda v sektorju najemniških stanovanj. Energetska učinkovitost stavb ima velik vpliv na cenovno dostopnost stanovanj in energijsko revščino, zato je izjemno pomembno, da so za prenovo na voljo finančni instrumenti. Do posojil za kompleksne izboljšave energetske učinkovitosti stanovanjskih blokov so upravičeni predvsem občine, združenja najemodajalcev in lastniki. Vendar pa so za mnoge ovira izjemno strogi pogoji financiranja in pogodbeni pogoji ter dostop do posojil.

([1]) UL C 341, 21.11.2013, str. 21, UL C 424, 26.11.2014, str. 64, UL C 82, 3.3.2016, str. 22, UL C 34, 2.2.2017, str. 78.

4.7 V direktivi bi bilo treba podpreti tudi spodbujanje t. i. zelenih hipotek. Prav tako je treba spodbujati združevanje manjših programov najboljših praks na področju prenove in učinkovitosti v večje okvire, kar bi omogočilo uporabo finančnih svežnjev.

4.8 V strategiji za ogrevanje in hlajenje iz leta 2016 (COM(2016) 51 final) je bila posebna pozornost namenjena morebitnim prihrankom, ki bi jih omogočila prenova sistemov daljinskega ogrevanja in njihova zamenjava s sistemi na energijo iz obnovljivih virov. Daljinsko ogrevanje in rešitve za mesta običajno veljajo za infrastrukturni element stavbnega sistema, zato je treba v tej direktivi z jasno izraženim stališčem prispevati k temu, da bodo upoštevani tudi pri urbanističnem načrtovanju.

4.9 Opozoriti je treba, da so podnebni in energetski cilji povezani z nizkoogljičnimi energetskimi tehnologijami in bolj trajnostnimi stavbami, ki morajo izpolnjevati cilje energetske učinkovitosti. Ti se vse bolj navezujejo na ključne omogočitvene tehnologije za napredne materiale (neželezne kovine, jeklo, steklo, plastika itd.), zato brez inovacij ne bo mogoče izboljšati energetske učinkovitosti stavb. Približno 5 % naprednih materialov, ki se danes proizvajajo, se uporablja pri nizkoogljičnih energetskih tehnologijah in bolj trajnostnih stavbah; ti trgi se hitro razvijajo.

4.10 EU izgublja vodilno vlogo na področju nizkoogljičnih energetskih tehnologij in ima danes manj kot 15 % vseh delovnih mest v tem sektorju (tj. približno 1,1 milijona neposrednih in posrednih delovnih mest). Vse večja je tudi globalna konkurenca EU na področju naprednih materialov, ki so potrebni za te tehnologije, zato bodo inovacije in proizvodnja še naprej zapuščale EU, če ne bodo sprejete ustrezne politike za tehnološki razvoj in tržno povpraševanje. Pozabiti pa ne gre niti na usposabljanje za pridobitev novih znanj in spretnosti, ki so potrebni za te visokospecializirane sektorje.

4.11 EESO podpira elektromobilnost za širše razogljičenje gospodarstva, vendar dvomi, da je treba iti v take podrobnosti, in se sprašuje o učinku takih ukrepov na cenovno dostopnost stanovanj in poslovnih prostorov ter svobodo izbire javnih organov pri doseganju elektromobilnosti. V direktivi ni natančneje opredeljeno še eno pomembno dodatno področje – shranjevanje energije, ki je omenjeno zgolj v obrazložitvenem memorandumu –, čeprav bo to verjetno še ena izmed hitro razvijajočih se in cenovno dostopnih tehnologij.

4.12 Podobno tudi očitna rast v decentralizirani proizvodnji energije iz obnovljivih virov ustvarja priložnosti za povezovanje z ukrepi za izboljšanje učinkovitosti stavb, ki niso priključene na plinsko omrežje, ter za preusmeritev v energijo iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja. To bi bilo treba posebej spodbujati.

4.13 Predlogi v zvezi z okrepitvijo zavez glede pametnih stavb (javnih, poslovnih in stanovanjskih) so razmeroma skromni in bi morali biti bolj specifični in obsežni.

4.14 Predlog o uvedbi pametnega indikatorja za merjenje zmogljivosti stavb glede uporabe IKT in elektronskih sistemov za optimizirano delovanje ter interakcijo z omrežjem bo treba razširiti, vendar pa je načeloma dobrodošel. Prizadevati bi si bilo treba za pregleden, smiseln kazalnik, ki bi pomenil dodano vrednost za energetske izkaznice, ne bo pa nalagal nepotrebnega bremena zbiranja podatkov ali analize. Iz njega bi morale biti razvidne zmogljivosti stanovalcev stavb za ocenjevanje energetske učinkovitosti, nadzor in omogočanje lastne proizvodnje in porabe energije iz obnovljivih virov ter znižanje stroškov energije.

4.15 Energijska revščina je opredeljena kot vprašanje, ki naj bi ga reševali z določitvijo mejnikov za opredelitev napredka pri razogljičenju stavbnega fonda, vendar pa v direktivi ni političnega okvira, ki bi podpiral razvoj stroškovno učinkovitega pristopa k sami energijski revščini – eden od vzrokov za to so energetsko neučinkovite stanovanjske stavbe. EESO meni, da bi bilo to lahko del področja uporabe te direktive in predlaga, da se vanjo vključi sklop predlaganih sprememb na to temo, ki se nanašajo na ustrezne člene direktive iz leta 2012. S tem bi podprli zahteve iz predloga uredbe o upravljanju energetske unije, na podlagi katerih naj bi države članice ocenile stanje ter določile politiko, ukrepe in dejavnosti za obvladovanje energijske revščine.

4.16 EESO zato priporoča, da se v direktivo dodajo merila za vključitev v referenčno opredelitev energijske revščine, pa tudi referenčna opredelitev sama. Države članice je ne bi bile zavezane sprejeti za notranje namene, vendar bi z njo nakazali merila, na katerih bi temeljilo obvezno poročanje v okviru nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov. Taka opredelitev je nekaterim državam omogočila oceno napredka oziroma stanja pri obvladovanju energijske revščine, vendar EESO priznava, da bi bilo zaradi večplastnosti te težave verjetno treba prednostno razvrstiti specifične nacionalne dejavnike.

4.17 Zato EESO poziva države članice, naj sprejmejo popolnoma usklajen pristop k energijski revščini, pri čemer je treba razumeti vlogo in učinkovitost energetsko učinkovitih stavb, pa tudi finančnega posredovanja (vključno s socialnimi tarifami in metodami za ublažitev revščine), svetovanja potrošnikom glede izbire dobavitelja in tarif ter informacij o preprostih ukrepih za varčevanje z energijo. Za čim večjo učinkovitost in uspešnost je treba omogočiti tako svetovanje kot usklajevanje ukrepov prek neodvisne enotne kontaktne točke ali agencije, namenjene potrošnikom.

4.18 Komisija je pripravila več neodvisnih študij in poročil, iz katerih je razvidno, da države članice različno hitro in učinkovito izvajajo zahteve iz direktive o energetski učinkovitosti stavb. Nekaj odprtih vprašanj je navedenih v nadaljevanju.

— Težave pri prenosu in razlagi, ki jih Komisija skuša reševati z mehanizmi za izvrševanje. Več držav članic se zavzema za večje priznavanje pomena energetske učinkovitosti stavb pri reševanju energetskih in podnebnih ciljev ter za sprejetje nacionalnih strategij prenove. EESO spodbuja GD Evropske komisije za energetiko, naj še naprej skrbno spremlja izvajanje direktive ter hitro ukrepa s postopki za ugotavljanje kršitev.

— Kakovost in primerljivost energetskih izkaznic. Koristni bi bili posebna uskladitev zahtev EU za usposobljene strokovnjake in izdajatelje certifikatov ter vključitev preverjanja kakovosti energetskih izkaznic, prav tako pa tudi dopolnitev teh izkaznic, da bi vključevale dodatne tehnične informacije in priporočila za izboljšanje.

— EESO ugotavlja, da je na podlagi metode iz direktive o navezovanju finančnih spodbud na energetske izkaznice te spodbude mogoče izplačevati zgolj naknadno, saj se pri izplačilu primerja stanje pred izdajo in po izdaji izkaznice. To ima z vidika energetske učinkovitosti ravno nasprotni učinek, saj prenove, ki so odvisne od subvencij, ne bodo izvedene, razen če ima lastnik nepremičnine zagotovilo, da bo subvencijo prejel še pred začetkom prenove.

— Uporaba evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter zlasti skladov kohezijske politike. V okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj bo v prehod na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih preusmerjen minimalni delež sredstev, so pa med državami članicami velike razlike pri uporabi vseh teh sredstev za energetsko učinkovitost stavb. Na voljo so jasna razlaga in smernice, vendar so za uporabo takih sredstev potrebne dodatne spodbude.

— Podpora ustreznemu tehničnemu usposabljanju pri prenovi stavb, zlasti med MSP, ki predstavljajo več kot 90 % evropskih gradbenih podjetij.

4.19 EESO ugotavlja, da bodo imeli evropski strukturni in investicijski skladi (skladi ESI) in zlasti skladi kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 verjetno pomembno vlogo pri prenovi in gradnji stavb. Še vedno je treba premagati številne ovire, zlasti omejen dostop do financiranja, visoke začetne stroške, razmeroma dolgo amortizacijsko obdobje, domnevno večje kreditno tveganje, povezano z naložbami v trajnostno energijo, nasprotujoče si prednostne naloge lastnikov nepremičnin itd. (Evropska komisija: *Technical guidance – Financing the energy renovation of buildings with Cohesion Policy funding* (Tehnična navodila – Financiranje energetske obnove zgradb s sredstvi kohezijske politike)). Pobuda za pametno financiranje pametnih stavb je pozitiven korak pri premagovanju nekaterih od teh problemov, na voljo pa so tudi možnosti, da se na tem področju na podlagi ciljev iz Junckerjevega načrta sprosti več naložb.

4.20 Določitev pravih prednostnih nalog in pristojnosti lokalnih oblasti je zato ključnega pomena, da se z uporabo razpoložljivih programskih sredstev doseže največji možni učinek, s čimer bi presegli minimalne zahteve (npr. zahteve glede energetske učinkovitosti, energetski pregledi itd.) na ravni držav članic, raven zagotovljenih finančnih sredstev pa bi morala naraščati skladno z ambicioznostjo načrtov.

4.21 EESO v zvezi s tem opozarja zlasti na potencial Konvencije županov. V njej sodeluje že več kot 7 000 občin, podpisnice pa se zavezujejo, da bodo s sprejetjem načrtov za trajnostno energijo oblikovale ustrezne ukrepe za energetsko učinkovitost in energijo iz obnovljivih virov. Angažiranje mest, v katerih je večina našega grajenega okolja, je lokalna pobuda z globalnim učinkom.

4.22 Večina deležnikov iz sektorja gradbeništva ter predstavniki lastnikov in najemnikov nepremičnin, ne glede na to, ali gre za poslovne ali stanovanjske stavbe, so cilje te direktive na splošno sprejeli pozitivno. Vendar pa bo za nadaljnji napredek na področju energetske učinkovitosti treba še naprej delovati v duhu sodelovanja, dialoga in pozitivnega udejstvovanja.

V Bruslju, 26. aprila 2017

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS